Euroopan unionin
virallinen lehti

L 168

62. vuosikerta

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

25. kesäkuuta 2019

Sisältö

II *Muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset*

ASETUKSET

★ **Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/1036, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2019, nimityksen kirjaamisesta suojattujen alkuperänimitysten ja suojattujen maantieteellisten merkintöjen rekisteriin "Zagorski mlinci" (SMM)** 1

PÄÄTÖKSET

★ **Komission päätös (EU) 2019/1037, annettu 23 päivänä toukokuuta 2016, toimenpiteistä SA.32184–2013/C (ex 2013/NN) ja SA.32669–2013/C (ex 2013/NN), jotka Tanska on toteuttanut säätövoimamarkkinoihin vaikuttaville sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksille ja sähköntoimittajalle** *(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 3003)* ([1]) 3

Oikaisuja

★ **Oikaisu komission delegoituun asetukseen (EU) 2019/981, annettu 8 päivänä maaliskuuta 2019, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EU täydentämisestä annetun delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 (Solvenssi II) muuttamisesta** (EUVL L 161, 18.6.2019) 16

([1]) ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyypillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyypillä ja merkitty tähdellä.

II

(Muut kuin lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2019/1036,

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2019,

nimityksen kirjaamisesta suojattujen alkuperänimitysten ja suojattujen maantieteellisten merkintöjen rekisteriin ”Zagorski mlinci” (SMM)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä 21 päivänä marraskuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1151/2012 ([1]) ja erityisesti sen 52 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Kroatian hakemus nimityksen ”Zagorski mlinci” rekisteröimiseksi julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([2]) asetuksen (EU) N:o 1151/2012 50 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti.

(2) Koska komissiolle ei ole toimitettu asetuksen (EU) N:o 1151/2012 51 artiklan mukaisia vastaväitteitä, nimitys ”Zagorski mlinci” olisi rekisteröitävä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Rekisteröidään nimitys ”Zagorski mlinci” (SMM).

Ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu nimitys liittyy komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 668/2014 ([3]) liitteessä XI mainitun luokan 2.3 ”Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet” tuotteeseen.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

([1]) EUVL L 343, 14.12.2012, s. 1.
([2]) EUVL C 464, 27.12.2018, s. 7.
([3]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 668/2014, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2014, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1151/2012 soveltamissäännöistä (EUVL L 179, 19.6.2014, s. 36).

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 18 päivänä kesäkuuta 2019.

Komission puolesta,

puheenjohtajan nimissä

Phil HOGAN

Komission jäsen

PÄÄTÖKSET

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2019/1037,

annettu 23 päivänä toukokuuta 2016,

toimenpiteistä SA.32184–2013/C (ex 2013/NN) ja SA.32669–2013/C (ex 2013/NN), jotka Tanska on toteuttanut säätövoimamarkkinoihin vaikuttaville sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksille ja sähköntoimittajalle

(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 3003)

(Ainoastaan tanskankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on edellä mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa ([1]) ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Komissio vastaanotti Smørum Kraftvarmen sähköisesti toimittaman 29 päivänä tammikuuta 2011 päivätyn kantelun, jossa oltiin huolissaan oletetusta sääntöjenvastaisesta valtiontuesta, jota myönnetään DONG Energylle. Kantelu rekisteröitiin asianumerolla SA.32184.

(2) Komissio vastaanotti Tanskan säätövoimayhdistyksen (Brancheforeningen for Regulerkraft i Danmark, jäljempänä 'BRD') 23 päivänä helmikuuta 2011 päivätyllä kirjeellä tekemän kantelun, jossa oltiin huolissaan oletetusta sääntöjenvastaisesta valtiontuesta, jota myönnetään hajautetuille sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksille sekä DONG Energylle. Kantelu rekisteröitiin asianumerolla SA.32669.

(3) Lisäkirjeenvaihdon ja kantelijoiden esille ottamien kysymysten arvioinnin jälkeen komissio ilmoitti 5 päivänä kesäkuuta 2013 päivätyllä kirjeellä Tanskalle päätöksestään aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely joidenkin näissä kahdessa kantelussa esitettyjen väitteiden vuoksi, jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös'.

(4) Tanska toimitti huomautuksensa 8 päivänä heinäkuuta 2013.

(5) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin 8 päivänä elokuuta 2013 *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([2]). Komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa asiasta.

([1]) EUVL C 230, 8.8.2013, s. 23.
([2]) Ks. alaviite 1.

(6) Komissio sai huomautuksia BRD:ltä 5 päivänä syyskuuta 2013 ja 10 päivänä maaliskuuta 2014 sekä DONG Energylta 9 päivänä syyskuuta 2013. Smørum Kraftvarme ei esittänyt huomautuksia. Komissio toimitti huomautukset Tanskalle, jolle annettiin mahdollisuus vastata niihin. Tanska lähetti kolmansien osapuolten huomautuksia koskevat huomautuksensa 17 päivänä maaliskuuta 2014 ja 9 päivänä joulukuuta 2014.

(7) Lisäksi Tanska vastasi komission esittämiin lisäkysymyksiin 5 päivänä helmikuuta 2015, 10 päivänä kesäkuuta 2015 ja 7 päivänä joulukuuta 2015.

2. TOIMENPITEIDEN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS

2.1 Tausta

2.1.1 *Tanskan siirtoverkonhaltija Energinet.dk*

(8) Tanskassa siirtoverkonhaltija on Energinet.dk. Sitä koskevassa laissa edellytetään, että Energinet.dk harjoittaa siirtoverkon hallintaa ja sähkön siirtotoimintaa, jotka käsittävät myös riippumattomana siirtoverkonhaltijana toimimisen. Energinet.dk vastaa toimitusvarmuuden varmistamisesta, ja tämän tehtävän täyttämiseksi yrityksen on ylläpidettävä teknistä laatua ja tasapainoa yhteenliitetyssä sähkönjakelujärjestelmässä ja varmistettava, että järjestelmässä on riittävästi tuotantokapasiteettia.

(9) Energinet.dk:ta koskevan lain mukaan Energinet.dk on riippumaton julkinen yritys. Se on erillinen oikeushenkilö, jota hallinnoi hallintoneuvosto. Tanskan ilmasto-, energia- ja rakennusministeri nimittää kahdeksan yhteensä yhdestätoista hallintoneuvoston jäsenestä, myös puheenjohtajan. Ministeri ja hallintoneuvosto pitävät neljännesvuosittain kokouksia, ja lisäksi ministeri voi kutsua koolle ylimääräisiä kokouksia. Hallintoneuvoston jäsenten on palkattava pätevä johtoryhmä, joka vastaa Energinet.dk:n päivittäisestä liiketoiminnasta. Energinet.dk vastaa omista sijoitus- ja toimintavaroistaan.

2.1.2 *Tanskan sähkö- ja oheispalvelumarkkinat*

(10) Sähkömarkkinoilla markkinaosapuolet voivat vapaasti myydä sähköä ennen kuin sähkö on tuotettava tai kulutettava (reaaliaikaisesti). 'Vuorokausimarkkinoilla' tarkoitetaan markkinoita, joilla sähkö myydään päivää ennen kuin myyty sähkö on toimitettava tai kulutettava. 'Päivänsisäisillä markkinoilla' tarkoitetaan markkinoita, joilla sähkö myydään yhdestä päivästä yhteen tuntiin ennen kuin myyty sähkö on toimitettava tai kulutettava. Päivänsisäisen sähkökaupan päättyessä eli niin kutsuttuna sulkeutumisajankohtana (Tanskassa tuntia ennen reaaliaikaa) siirtoverkonhaltija ottaa markkinat hallintaansa sen varmistamiseksi, että tarjonta ja kysyntä ovat sähkömarkkinoilla tasapainossa ja että järjestelmä pysyy vakaana. Tanskassa tätä sulkeutumisajankohdan jälkeistä ajanjaksoa kutsutaan säätövoimamarkkinoiksi.

(11) Helpottaakseen järjestelmän tasapainottamista säätövoimamarkkinoilla siirtoverkonhaltijat ostavat oheispalveluja. Tanskassa Energinet.dk ostaa näitä palveluja ennakolta sopimuksilla, jotka on neuvoteltu yksittäin, sekä huutokaupoissa niin kutsutuilta reservimarkkinoilta. Yritys ostaa oheispalveluja myös säätövoimamarkkinoilta.

(12) Reservimarkkinoilla Energinet.dk tekee reservisopimuksia, joiden mukaan operaattoreille suoritetaan maksuja vastineena siitä, että ne ovat valmiita toimittamaan energiaa pyydettäessä. Reservisopimuksen tehneillä operaattoreilla on myös velvollisuus tehdä myyntitarjouksia säätövoimamarkkinoilla.

(13) Säätövoimamarkkinoilla Energinet.dk voi turvautua sekä operaattoreihin, jotka ovat jo tehneet reservisopimuksen, että muihin markkinaosapuoliin, jotka tekevät vapaaehtoisesti tarjouksia sähköntuotantonsa lisäämisestä tai vähentämisestä.

(14) Tanskan sähkönsiirtoverkko jakautuu kahteen osaan: Länsi-Tanskan, jäljempänä 'DK1', ja Itä-Tanskan, jäljempänä 'DK2', kattaviin verkkoihin. DK1:n siirtoverkko on yhdistetty Saksan, Norjan ja Ruotsin siirtoverkkoihin. DK2:n siirtoverkko on yhdistetty Saksan ja Ruotsin siirtoverkkoihin. Siirtoyhteys DK1:n ja DK2:n välille luotiin ensimmäisen kerran vuonna 2010 Ison-Beltin 600 MW:n siirtoyhteydellä.

2.1.3 *Energinet.dk:n ja DONG Energyn välinen tehoreservisopimus*

(15) Energinet.dk allekirjoitti DONG Energyn kanssa 21 päivänä joulukuuta 2010 viisivuotisen sopimuksen, joka koski DONG Energyn DK2:ssa toimittamia oheispalveluja. Sopimus oli voimassa tammikuusta 2011 vuoden 2015 loppuun ja käsitti 300 MW nopeita reservejä (jotka on toimitettava Energinet.dk:n pyynnöstä 15 minuutin varoitusajalla) ja 375 MW hitaita reservejä (enintään kahden tunnin varoitusajalla), jotka DONG Energyn Kyndbyn ja Masnedøn voimalaitokset toimittaisivat.

(16) Sopimus sisälsi kiinteitä kustannuselementtejä sen varmistamiseksi, että palvelut olivat Energinet.dk:n saatavilla käytettäviksi säätövoimamarkkinoilla, sekä käyttömaksuja mahdollisesti todella pyydettävistä ja toimitettavista palveluista. DONG Energylle maksettavan vuosihinnan enimmäismäärä oli 191 miljoonaa Tanskan kruunua eli yhteensä 955 miljoonaa Tanskan kruunua (noin 128 miljoonaa euroa) viiden vuoden sopimusajalta.

(17) Sopimusta muutettiin 8 päivänä helmikuuta 2013, jotta DONG Energylle voitiin korvata typen oksideja (NOx) koskeviin veroihin Tanskassa tehdyt muutokset, jotka lisäsivät yritykselle sopimusten mukaisten palvelujen toimittamisesta aiheutuneita kustannuksia. Sopimukseen sisältyvää kiinteää maksuelementtiä lisättiin sopimuksen muutosajankohdan mukaisen veron perusteella 827 000 Tanskan kruunua vuotta kohti 1 päivästä tammikuuta 2013 alkaen 31 päivään joulukuuta 2015 asti. Tämä lisäsi Energinet.dk:n kokonaiskustannuksia noin 332 000 euroa.

2.1.4 *Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteetin varaaminen oheispalveluja varten*

(18) Osa tai kaikki Ison-Beltin siirtoyhteyden 600 MW:n sähkönsiirtokapasiteetista voitiin jakaa DK1:n ja DK2:n välillä kaupallisin ehdoin käytävään energiakauppaan tai varata siihen, että Energinet.dk pystyi siirtämään oheispalvelujen tarjoajien toimittamaa sähköä DK1:n ja DK2:n välillä.

(19) Ennen sopimuksen tekemistä DONG Energyn kanssa Energinet.dk laski, että sopimuksin katettavaa tehoreserviä tarvittaisiin kaiken kaikkiaan 600 MW DK1:ssä ja 600 MW DK2:ssa. Ennen Ison-Beltin siirtoyhteyden rakentamista Energinet.dk:n oli tehtävä DK1:ssä ja DK2:ssa kummassakin paikallisesti tehoreservisopimus 600 MW:n reservikapasiteetista.

(20) Osa Ison-Beltin siirtoyhteyden rakentamisen taloudellisia perusteita oli, että sen jälkeen, kun yhteys olisi käytettävissä, tehoreservisopimusten kattamaa kapasiteettia voitaisiin jakaa DK1:n ja DK2:n kesken, mikä vähentäisi sitä tehoreservikapasiteetin kokonaismäärää, joka Energinet.dk:n olisi ostettava. Heinäkuussa 2010 Energitilsynet (Tanskan energia-alan sääntelyviranomainen) hyväksyi järjestelmän, jonka mukaan Energinet.dk sai varata Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteettia sitä varten, että tehoreservisopimusten mukaisia palveluja voitiin siirtää DK2:sta (jossa oli tehty sopimus DONG Energyn kanssa oheispalvelujen toimittamisesta) DK1:een. Tämän ansiosta Energinet.dk pystyi vähentämään tehoreservisopimusten mukaisten palvelujen määrää DK1:ssä 600 MW:sta 300 MW:iin.

(21) Yleensä sähköä siirretään Ison-Beltin siirtoyhteyden kautta alhaisimman hinnan alueelta korkeimman hinnan alueelle. Energitilsynetin hyväksymän järjestelmän mukaisesti:

a) Kun kaupankäynti vuorokausimarkkinoilla viittaa siihen, että sähköä siirretään vähemmän kuin 300 MW DK2:sta DK1:een, ”varataan” 300 MW kapasiteettia DK2:sta DK1:een kulkevia virtoja varten ja tämä kapasiteetti ei ole markkinaosapuolten käytettävissä käytäessä kauppaa päivänsisäisillä markkinoilla.

b) Kun kaupankäynti vuorokausimarkkinoilla viittaa siihen, että sähköä siirretään enemmän kuin 300 MW DK2:sta DK1:een, koko jäljellä oleva kapasiteetti varataan DK2:sta DK1:een kulkevia virtoja varten.

(22) Energitilsynet päätti 30 päivänä lokakuuta 2012, että edellä johdanto-osan 20 ja 21 kappaleessa kuvailtu kapasiteetin varausjärjestelmä lakkautetaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

2.1.5 *Valtiontuki, jota Tanska myöntää sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksille (toimenpide N 602/2004)*

(23) Komissio hyväksyi ja totesi sisämarkkinoille soveltuvaksi perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti 9 päivänä marraskuuta 2005 kuusi Tanskan valtiontukitoimenpidettä, jotka koskevat tuulivoimaan perustuvalle energiantuotannolle, muihin uusiutuviin energialähteisiin kuin tuulivoimaan perustuvalle energiantuotannolle sekä sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksiin perustuvalle energiantuotannolle myönnettävää tukea. Päätös rekisteröitiin viitteellä N 602/2004 (COM(2005)3910), jäljempänä ’päätös N 602/2004’.

(24) Toimenpiteet voidaan tiivistää seuraavasti:

a) Hyvin pienet sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset (< 5 MW): Oikeus saada kiinteä hinta (kolmiportainen tariffiasteikko) säilyy, mutta laitoksilla on mahdollisuus siirtyä perusmäärään (lisämaksu);

b) Pienet sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset (< 10 MW): Vuoden 2006 loppuun jatkuva siirtymäkausi, jonka aikana laitoksilla on mahdollisuus saada edelleen kiinteä hinta (kolmiportainen tariffiasteikko) ja jonka jälkeen niillä on velvollisuus siirtyä perusmäärään;

c) Suuret sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset (vähintään 10 MW): Vuoden 2004 loppuun jatkuva siirtymäkausi, jonka aikana laitoksilla on mahdollisuus saada edelleen kiinteä hinta (kolmiportainen tariffiasteikko) ja jonka jälkeen niillä on velvollisuus siirtyä perusmäärään;

(25) Tanska vahvisti, että kaikki ilmoitetuista ohjelmista hyötyvät sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset olivat hyvin tehokkaita, ja toimitti laskelman tuetun energiamuodon lisäkustannuksista, jotka katsottiin kohtuullisiksi. Laskelmien mukaan tuki kattaisi enintään 87 prosenttia (hajautetuille sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksille aiheutuneista) lisäkustannuksista. Lisäksi toimitettiin laskelmat, joiden perusteella tuki ei voi olla suurempi kuin poistot ja kohtuullinen tuotto pääomalle.

(26) Myöhemmin tuki hyväksyttiin vuonna 2001 annettujen valtiontuesta ympäristönsuojelulle annettujen suuntaviivojen ([3]) perusteella – erityisesti E.3.3.1 jakson perusteella. Komissio katsoi erityisesti, että vain kyseisen ympäristöystävällisen energian tuotantokustannusten ja kyseisen perinteisillä menetelmillä tuotetun sähkömuodon markkinahinnan välinen erotus voidaan kompensoida. Toimitettujen tietojen perusteella komissio totesi päätöksessä N 602/2004, etteivät tuensaajat saa liian suuria korvauksia.

2.2 **Oletettu tuki**

(27) Kanteluissa esitettiin kaksi pääväitettä:

a) Reservikapasiteetin hankintaa Tanskassa koskeviin sääntöihin tehdyt muutokset – siirtyminen tehoreservimarkkinoilla kuukausittaisista huutokaupoista vuorokautisiin huutokauppoihin – johtivat siihen, että hajautetut sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset saavat liian suuria korvauksia voimassa olevista valtiontukijärjestelyistä (jotka oli hyväksytty päätöksellä N 602/2004). Muutos tarkoitti sitä, että hajautetuilla sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksilla oli helmikuusta 2007 alkaen käytettävissään uusi tulolähde, jota ei ollut otettu huomioon silloin, kun valtiontuki alun perin hyväksyttiin. Tämä johtuu siitä, että hajautetut sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset pystyvät ennustamaan päivää ennen toimitusta tarkasti kapasiteetin, joka niillä on käytettävissä reservipalvelujen tarjoamista varten. Hajautetut sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset pystyivät tämän tehoreservimarkkinoiden huutokauppoihin tehdyn muutoksen jälkeen siksi osallistumaan markkinoille paljon enemmän kuin oli ollut mahdollista silloin, kun hankinnat tehoreservimarkkinoilla tehtiin kuukausi ennen toimitusta. BRD:n mukaan tämä johti hajautetuille sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksille maksettaviin liian suuriin korvauksiin.

b) Väitteen mukaan DONG Energy sai valtiontukea vuonna 2010 Energinet.dk:n kanssa tekemänsä viisivuotisen oheispalveluja koskevan sopimuksen kautta. Sopimuksesta ei järjestetty julkista tarjousmenettelyä, eikä sopimusta väitteen mukaan tehty markkinaehdoin, joten se suosi DONG Energya. Päivänsisäisen kapasiteetin varaaminen sitä varten, että tehoreserviä voidaan siirtää DK2:sta DK1:een Ison-Beltin siirtoyhteyden kautta, johti väitteen mukaan siihen, että DONG Energy sai etua. Kantelijan mukaan Energinet.dk on kokonaan valtion omistuksessa oleva tanskalainen siirtoverkonhaltija, joka on valtion määräysvallassa, joten sen toimien voidaan katsoa johtuvan valtion toimenpiteestä.

2.3 **Komission päätös muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta**

(28) Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komissio totesi Tanskan toimittamien tietojen ja laskelmien, joihin sisältyivät hajautettujen sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten oheispalvelujen myynnistä saamat tulot, perusteella, että laitokset eivät saaneet liian suuria korvauksia sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoskapasiteettiin tekemistään investoinneista ja että laitoksille myönnettävä päätöksellä N 602/2004 hyväksytty tuki oli edelleen sisämarkkinoille soveltuvaa. Kantelujen tämä näkökohta ei siksi sisältynyt muodolliseen tutkintamenettelyyn.

(29) Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio ilmaisi kuitenkin epäilyksensä siitä, oliko DONG Energylle myönnetty valtiontukea, ja myös siitä, soveltuisiko tällainen tuki mahdollisesti sisämarkkinoille. Myönnetyn mahdollisen valtiontuen ja sen sisämarkkinoille soveltuvuuden osalta komission tutkintamenettely rajoittui seuraaviin kysymyksiin:

a) johtuivatko Energinet.dk:n toimet, joilla allekirjoitettiin oheispalveluja koskeva sopimus DONG Energyn kanssa, Tanskan valtion toimenpiteestä;

([3]) EYVL C 37, 3.2.2001, s. 3.

b) suosiko Energinet.dk:n ja DONG Energyn tekemä oheispalveluja koskeva sopimus DONG Energya;

c) jos kyse oli valtiontuesta, oliko se sisämarkkinoille soveltuvaa valtiontukea?

3. ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN HUOMAUTUKSET

3.1 BRD:n esittämät huomautukset

(30) BRD huomautti, ettei Tanskan lainsäädännössä anneta Energinet.dk:lle tehoreservin hankintaa koskevia ohjeita. BRD totesi kuitenkin, että koska lainsäädännössä edellytetään, että Tanskan energiaviranomainen (Energistyrelsen) valvoo Energinet.dk:n kokonaistoimintasuunnitelmia ja hyväksyy ne, voidaan katsoa, että Tanskan energiaviranomainen on hyväksynyt DONG Energyn kanssa tehdyn sopimuksen.

(31) Lisäksi BRD esitti, että seuraavat seikat viittaavat siihen, että muutkin viranomaiset ovat osallistuneet Energinet.dk:n päätöksentekoon:

a) Vuonna 2006 Energinet.dk ilmoitti julkisesti, että se suunnitteli luovansa kilpailuun perustuvat markkinat DK2:een, mutta tätä suunnitelmaa ei toteutettu.

b) DONG Energyn ja Energinet.dk:n välinen sopimus sisälsi lausekkeita, jotka suojasivat DONG Energyn taloudellista asemaa Tanskan energiaviranomaisen myöhemmin sopimukseen tekemiä muutoksia vastaan.

(32) BRD esitti seuraavat perustelut sen osoittamiseksi, että Energinet.dk maksoi DONG Energylle sopimuksen perusteella markkinahintaa korkeamman hinnan:

a) Parlamentissa huhtikuussa 2011 esitetyn kysymyksen yhteydessä ilmasto- ja energiaministeri totesi, että DONG Energylle 675 MW:n reservikapasiteetista maksettu keskihinta oli 22 716 Tanskan kruunua/MW/kuukausi, kun taas lyhyellä aikavälillä toimitettavan tehoreservin keskihinta DK1:ssä oli 8 850 Tanskan kruunua/MW/kuukausi.

b) Keskihinta oli itse asiassa ministerin vastauksessa ilmoitettua hintaa korkeampi, koska laskelmassa ei otettu huomioon sitä, että sopimuksen mukaisesta 675 MW:n kapasiteetista 75 MW jätettiin toimitusvelvoitteen ulkopuolelle yhden vuoden ajaksi kunnossapitotarpeen vuoksi. Tämä tarkoitti, että viiden vuoden aikana oli tosiasiassa ostettu vain 660 MW.

c) Jos DONG Energy ei pystynyt toimittamaan tai halunnut toimittaa sopimuksen mukaista kapasiteettia, kun sitä tarvittiin, Energinet.dk:n oli hankittava kapasiteetti muista lähteistä. Sopimuksessa toimittamatta jättämisen varalta määritellyt sakot eivät ehkä riittäneet kattamaan Energinet.dk:lle vaihtoehtoisen kapasiteetin hankkimisesta aiheutuneita lisäkustannuksia.

d) DK1:een luotujen reservien luomisen kustannusten perusteella 300 MW nopeita reservejä olisi voitu toimittaa DK2:ssa uusien laitteiden avulla 750 miljoonalla Tanskan kruunulla tai siirtämällä laitteita DK1:stä 450 miljoonalla Tanskan kruunulla – molemmat vaihtoehdot ovat edullisempia kuin 920 miljoonan Tanskan kruunun kokonaismäärä, joka ministerin parlamentissa huhtikuussa 2011 esitettyyn kysymykseen antaman vastauksen mukaan maksettaisiin DONG Energylle viisivuotisen sopimuksen mukaan.

e) Ainakin osa DK2:ssa tarvitusta reservikapasiteetista olisi pitänyt hankkia DK1:stä (hyödyntäen mahdollisuutta jakaa reservejä DK1:stä DK2:een johtavan Ison-Beltin siirtoyhteyden kautta). BRD esitti, että DONG Energyn kanssa tehty sopimus liittyi Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteetin varaamiseen sitä varten, että oheispalveluja voitaisiin siirtää vain DK2:sta DK1:een. Tämän kapasiteetin varaamista koskevat suunnitelmat olivat osa alkuperäistä hakemusta, joka koski Ison-Beltin siirtoyhteyden rakentamista (ja jonka liikenne- ja energiaministeri hyväksyi vuonna 2007).

f) BRD selitti, että vaikka Energitilsynet lakkautti Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteetin varausjärjestelmän 1 päivänä tammikuuta 2013, DONG Energyn kanssa tehty sopimus olisi voimassa vuoteen 2015 asti.

(33) Lisäksi BRD totesi, ettei se ollut samaa mieltä menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetystä komission päätelmästä, että hajautetuille sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksille myönnetty tuki on sisämarkkinoille soveltuvaa, ja toisti näkemyksensä, että hajautetut sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset saavat liian suuria korvauksia.

3.2 **DONG Energyn esittämät huomautukset**

(34) DONG Energy esitti, että korvaus, jonka se saa DK2:ssa tarjotuista oheispalveluista viisivuotisen sopimuksen mukaisesti, on normaali markkinahinta, joka vastaa yhtiölle sopimuksen mukaisten palvelujen tarjoamisesta aiheutuvia kustannuksia sekä kohtuullista tuottoa omalle pääomalle.

(35) DONG Energy toimitti tietoja oheispalveluista Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa maksetuista hinnoista ja esitti, että ne ovat merkittävästi korkeampia kuin vuoden 2013 vuosihinta eli 313 000 Tanskan kruunua/MW, joka DONG Energyn mukaan sen oli määrä saada viisivuotisesta sopimuksesta.

(36) Lisäksi DONG Energy esitti, että sille sopimuksen mukaisesti vuonna 2013 maksettava 313 000 Tanskan kruunua/MW olisi alhaisempi hinta kuin Energinet.dk:n oheispalveluista DK1:ssä perinteisesti maksama hinta. Tämän osoittamiseksi DONG Energy toimitti tietoja tehoreservistä DK1:ssä vuonna 2007 maksetuista hinnoista. DONG Energy esitti, että vuonna 2007 tehoreservin hinta DK1:ssä oli 324 000/MW/vuosi (vuonna 2013 hinnat olivat nousseet 2 prosenttia/vuosi – Tanskan tilastotoimiston mukaan nettoinflaatio Tanskassa oli keskimäärin 2,2 prosenttia vuodessa vuosina 2007–2013).

4. **TANSKAN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET**

(37) Tanska totesi, että Energinet.dk:n toimet eivät johtuneet valtion toimenpiteestä seuraavista syistä:

a) Energinet.dk on riippumaton julkinen yritys, joka vastaa toimitusvarmuudesta, kuten järjestelmän tasapainon ylläpitämisestä ja sen varmistamisesta, että järjestelmässä on riittävästi tuotantokapasiteettia.

b) Lainsäädännössä ei aseteta vaatimuksia, jotka koskisivat niiden sopimusten allekirjoittamista ja sisältöä, joita Energinet.dk päättää tehdä tehtäviensä hoitamiseksi. Energinet.dk voi vapaasti allekirjoittaa tällaisia sopimuksia ilman ilmasto-, energia- ja rakennusministerin hyväksyntää, eikä yrityksen tarvitse ilmoittaa ministerille sopimusten tekemisestä. Sopimuksen allekirjoittamista edeltäneisiin Energinet.dk:n ja DONG Energyn välisiin neuvottelukokouksiin ei osallistunut ministeriön edustajia, eikä ministeriö osallistunut keskustelujen kehyksen luomiseen, kuten hintojen asettamiseen. Energinet.dk ei tiedottanut ministerille neuvottelujen sisällöstä, eikä lopullisia sopimusehtoja toimitettu ministerille hyväksyntää tai huomautusten esittämistä varten.

c) Ministerillä on valtuudet tehdä päätöksiä kaikista Energinet.dk:n asioihin liittyvistä näkökohdista. Ministeri ei ole kuitenkaan koskaan käyttänyt näitä valtuuksiaan, kun Energinet.dk on tehnyt tehoreservisopimuksia, ei myöskään DONG Energyn kanssa tehdyn sopimuksen yhteydessä.

d) Energinet.dk ei millään muullakaan tavalla ottanut Tanskan valtiota mukaan prosessiin eikä saanut valtiolta ohjeita DONG Energyn kanssa tehdyn sopimuksen tekemisestä.

(38) Tanska totesi, ettei Energinet.dk:n ja DONG Energyn välinen sopimus antanut DONG Energylle etua, joka voitaisiin katsoa perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi, ja toimitti Energinet.dk:n esittämät tutkintamenettelyn tätä näkökohtaa koskevat huomautukset, joissa todettiin seuraavaa:

a) Pohjoismaisessa järjestelmän käyttöä koskevassa sopimuksessa edellytetään, että Energinet.dk:lla on oltava käytettävissä kummallakin alueella (DK1 ja DK2) reservejä niin paljon, että ne kattaisivat kapasiteettitarpeen, jos alueen suurin laitos lakkaisi toimimasta. Ainoa operaattori, joka pystyi toimittamaan riittävästi reservikapasiteettia (600 MW) DK2:ssa, oli DONG Energy. Kaikki muut potentiaaliset tarjoajat eivät olisi yhdessäkään pystyneet tarjoamaan niin paljon reservikapasiteettia, että olisi voitu välttää tarve tehdä sopimus DONG Energyn kanssa.

b) Koska valtaosa DONG Energylle reservien toimittamisesta aiheutuneista kustannuksista liittyi laitosten käyttövalmiudessa pitämisestä aiheutuneisiin kustannuksiin, DONG Energyn toimittamien reservipalvelujen kokonaiskustannukset olisivat olleet samat riippumatta siitä, olisiko sopimus tehty 400 MW:sta vai 600 MW:sta. Tanskan kilpailuvirasto todensi tämän perusteen.

c) Vuonna 2009 Energinet.dk tutki potentiaalisia reservikapasiteetin toimittajia DK2:ssa ja totesi, että muilta operaattoreilta kuin DONG Energylta pystyttäisiin ostamaan enintään 150 MW. Energinet.dk totesi, ettei DK2:ssa olisi voitu tehdä sopimusta 600 MW:n reservikapasiteetista ottamatta mukaan DONG Energya ja että kustannukset olisivat olleet suuremmat siinä tapauksessa, että tehoreserviä olisi hankittu DK2:ssa DONG Energyn ja muiden lähteiden yhdistelmällä, kuin siinä tapauksessa, että sopimus näistä palveluista tehtiin vain DONG Energyn kanssa.

d) Ainakaan pimeäkäynnistyspalvelujen yhteydessä, jolloin voimalaitoksen on pystyttävä aloittamaan tuotanto ilman sähkönsiirtoverkosta saatavan tehon tukea, tehoreserviä ei olisi ollut mahdollista ostaa DK1:ssä DK2:ssa käytettäväksi, koska pimeäkäynnistyspalvelu edellyttää, että toimittava voimalaitos on liitetty uudelleen käynnistettävään voimalaitokseen suoraan.

e) Energinet.dk neuvotteli DONG Energyn kanssa hinnan, joka kattoi DONG Energyn kustannukset ja [1–7] prosentin voiton.

(39) Tanska toimitti myös Energinet.dk:n esittämiä huomautuksia, jotka koskivat päätöstä varata Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteettia, jotta palveluja voitiin siirtää DK2:sta DK1:een. Energinet.dk selitti, että jos Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteettia ei olisi varattu, olisi ollut tarpeen tehdä sopimus 600 MW:n reservikapasiteetin hankkimisesta sekä DK1:ssä että DK2:ssa eli yhteensä 1 200 MW:sta. Varaamisen ansiosta kokonaistarve voitiin vähentää 900 MW:iin.

(40) Vastauksena BRD:n ehdotukseen, että varaaminen voitaisiin järjestää niin, että sähköä siirrettäisiin DK1:stä DK2:een eikä DK2:sta DK1:een, Energinet.dk selitti, että kapasiteetin varaaminen DK2:sta DK1:een tapahtuvaa siirtoa varten vääristi markkinoita paljon vähemmän kuin kapasiteetin varaaminen niin, että sähköä siirrettäisiin vastakkaiseen suuntaan.

(41) Energinet.dk toimitti analyysin osoittaakseen, että koska DK1:ssä on yleensä kapasiteetin ylijäämää DK2:een verrattuna, DK1:ssä vallitsevat alhaisemmat hinnat merkitsevät sitä, että sähköä siirretään Ison-Beltin siirtoyhteyden kautta DK1:stä DK2:een 72,7 prosenttia ajasta ja DK2:sta DK1:een 16,7 prosenttia ajasta. Tavalla, jolla Energinet.dk:n järjesti varaamisen, kapasiteettia varattiin vasta vuorokausimarkkinoiden sulkeuduttua ja vain, kun vuorokausimarkkinoiden kaupankäynti viittasi siihen, että sähköä siirrettäisiin DK2:sta DK1:een. Kapasiteettia varattiin siis vain 16,7 prosenttia ajasta. Energinet.dk esitti, että jos kapasiteetin varaamiseen käytettäisiin vaihtoehtoista mallia, tämä lisäisi väistämättä niiden tuntien määrää, jolloin kapasiteettia olisi varattava, ja pahentaisi siksi päivänsisäisten markkinoiden vääristymistä, koska siirtokapasiteettia olisi vähemmän markkinaosapuolten käytettävissä kaupankäyntiä varten.

5. TOIMENPITEEN ARVIOINTI

(42) Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kaikkien perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa asetettujen edellytysten on täytyttävä, jotta toimenpide voidaan katsoa artiklassa tarkoitetuksi valtiontueksi.

(43) Kuten edellä olevassa johdanto-osan 29 kappaleessa esitetään, perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen olemassaolon osalta muodollisessa tutkintamenettelyssä keskityttiin seuraaviin kysymyksiin: a) johtuivatko Energinet.dk:n toimet, joilla allekirjoitettiin sopimus DONG Energyn kanssa, Tanskan toimenpiteestä ja b) suosiko Energinet.dk:n ja DONG Energyn tekemä tehoreservisopimus DONG Energya vai tehtiinkö sopimus markkinaehdoin.

5.1 Valtiontuen olemassaolo – valtion varat

(44) Jotta toimenpide voidaan katsoa perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi, toimenpiteen on oltava suoraan tai välillisesti valtion varoista myönnetty.

(45) Oikeuskäytännön mukaan yrityksen varat on katsottava valtion varoiksi, jos valtio voi käyttämällä määräysvaltaansa kyseisen yrityksen suhteen ohjata sen varojen käyttöä ([4]).

(46) Energinet.dk on julkinen yritys, joka on kokonaan Tanskan valtion omistuksessa. Kun otetaan huomioon Tanskan valtion asema ainoana osakkeenomistajana sekä Tanskan valtion mahdollisuus käyttää määräysvaltaansa Energinet.dk:n varojen käyttöön, Energinet.dk:n varat on katsottava valtion varoiksi ([5]).

([4]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 16.5.2002, Ranskan tasavalta v. komissio (Stardust Marine), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 38 kohta.
([5]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 29.4.2004, Helleenien tasavalta v. komissio, C-278/00, ECLI:EU:C:2004:239, 54 kohta.

5.2 **Valtiontuen olemassaolo – valtiosta johtuva toimenpide**

(47) Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komissio ilmaisi epäilyksensä siitä, oliko Energinet.dk:n ja DONG Energyn allekirjoittamassa sopimuksessa kyse valtion tekemästä sopimuksesta.

(48) Asiassa Stardust Marine ([6]) yhteisöjen tuomioistuin totesi, että vaikka valtio voikin valvoa julkista yritystä ja käyttää määräysvaltaa sen toteuttamiin toimenpiteisiin nähden, tosiasiallista valvontaa konkreettisessa tapauksessa ei voida automaattisesti olettaa. Lisäksi on tutkittava, ovatko viranomaiset tavalla tai toisella olleet osallisia siihen, että kyseisestä toimenpiteestä päätettiin. Tuomioistuin tunnusti, ettei aina ehkä ole mahdollista osoittaa konkreettisessa tapauksessa, että julkisen yrityksen toteuttamat tukitoimenpiteet johtuvat tosiasiassa viranomaisten määräyksestä. Tästä syystä tuomioistuin vahvisti tiettyjä seikkoja, joita voidaan käyttää arvioitaessa, johtuuko toimenpide valtiosta, (ja jotka eivät ole tyhjentäviä eivätkä määräävä) kuten seuraavat:

a) se, missä määrin julkinen yritys (tässä tapauksessa Energinet.dk) voi tehdä päätöksen ottamatta huomioon julkisen vallan vaatimuksia;

b) se, missä määrin julkisen yrityksen (tässä tapauksessa Energinet.dk:n) on otettava huomioon julkisen vallan antamat toimintaohjeet (ohjeet);

c) se, missä määrin julkinen yritys (tässä tapauksessa Energinet.dk) on integroitunut julkishallinnon rakenteeseen;

d) toiminnan luonne ja toiminnan harjoittaminen markkinoilla yksityisten toimijoiden kanssa tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa;

e) julkisen yrityksen (tässä tapauksessa Energinet.dk:n) oikeudellinen asema, se, sovelletaanko yritykseen julkisoikeutta vai yksityisoikeudellisia yhtiöoikeutta koskevia säännöksiä;

f) viranomaisten harjoittaman julkisen yrityksen (tässä tapauksessa Energinet.dk:n) päätöksentekoa koskevan ohjauksen määrä.

(49) Komissiolle ei ole esitetty näyttöä, joka viittaisi siihen, että Tanskan valtio olisi osallistunut Energinet.dk:n DONG Energyn kanssa allekirjoittaman sopimuksen suunnitteluun tai hyväksyntään taikka sopimusta koskeviin neuvotteluihin. Kuten asiassa Stardust Marine vahvistettiin, se, johtuuko toimenpide valtiosta, on arvioitava valtion osallistumisen sopimuksen tekemiseen osoittavien mahdollisten konkreettisen seikkojen perusteella. Tätä täsmennettiin asiassa SACE, jossa unionin yleinen tuomioistuin totesi, että näyttöä tällaisesta osallistumisesta voidaan esittää kaikkien sellaisten seikkojen perusteella, jotka voivat muodostaa valtion ”tosiasiallisen vaikutusvallan tai määräysvallan käyttämistä koskevan riittävän täsmällisten ja yhteneväisten viitteiden joukon” ([7]).

(50) Energinet.dk on riippumaton julkinen yritys, eikä sitä ole integroitu julkishallinnon normaaliin rakenteeseen. Energinet.dk:hon ei sovelleta yksityisoikeudellisia yhtiöoikeutta koskevia säännöksiä, vaan yritystä säännellään Energinet.dk:ta koskevalla lailla ja hallitaan yrityksen yhtiöjärjestyksen perusteella. Energinet.dk:n riippumattomuus käy ilmi yrityksen yhtiöjärjestyksestä, jonka mukaan Energinet.dk on riippumaton oikeushenkilö, joka harjoittaa toimintaansa Tanskan valtion olematta vastuussa siitä. Lisäksi Energinet.dk:n varat on erotettu Tanskan valtion varoista ja Energinet.dk vastaa vahvistetun kehyksen puitteissa omista sijoitus- ja toimintavaroistaan.

(51) Energinet.dk:n hallintorakenne käsittää hallintoneuvoston ja johtoryhmän. Tanskan ilmasto-, energia- ja rakennusministeri nimittää kahdeksan yhteensä yhdestätoista hallintoneuvoston jäsenestä, myös puheenjohtajan. Kaksi ministerin nimittämistä kahdeksasta jäsenestä on nimitettävä sähköalan suosituksesta. Hallintoneuvoston jäsenten on palkattava pätevä johtoryhmä, joka toimii hallintoneuvoston alaisuudessa. Oikeus nimittää hallintoneuvoston jäseniä antaa ministerille vaikutusvaltaa Energinet.dk:n yleiseen toimintaan. Se, että valtiolla on vaikutusvaltaa yrityksen yleiseen toimintaan, heijastaa kuitenkin valtion omistusta eikä yksinään riitä osoittamaan valtion osallistumista mihinkään Energinet.dk:n toteuttamaan toimenpiteeseen. Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti tämän asiassa SACE, jossa tuomioistuin toteaa ensin, että se, että Italian valtio valitsee hallituksen jäsenet, osoittaa erityiset yhteydet SACEn ja viranomaisten välillä, ja sitten, että ”nämä rakenteelliset seikat […] eivät yksinään riitä osoittamaan valtion konkreettista osallistumista riidanalaisten toimenpiteiden toteuttamiseen” ([8]).

([6]) Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 16.5.2002, Ranskan tasavalta v. komissio (Stardust Marine), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 52 kohta.
([7]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 25.6.2015, SACE ja Sace BT v. komissio, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, 51 kohta.
([8]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 25.6.2015, SACE ja Sace BT v. komissio, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, 63 kohta.

(52) Tanska toteaa, että ministerin oikeus nimittää hallituksen jäseniä ei perustu siihen, että tarkoituksena olisi vaikuttaa Energinet.dk:n tosiasiallisesti allekirjoittamiin sopimuksiin. Lisäksi Tanska selitti, että Energinet.dk:n yhtiöjärjestyksen 9 pykälä, jossa määritellään hallintoneuvoston tehtävät, sisältää kokonaisuudessaan Tanskan osakeyhtiölain 115 pykälän, jossa määritellään osakeyhtiöiden hallintoneuvoston tehtävät. Yhteys yksityisoikeudellista yhtiöoikeutta koskeviin säännöksiin tunnustetaan nimenomaisesti valmisteluasiakirjoissa, jotka liittyvät Energinet.dk:ta koskevaan lakiin ja joissa todetaan että, Energinet Danmarkin hallintoneuvoston tehtävät vastaavat periaatteessa hallintoneuvoston ja johtoryhmän vastuiden ja tehtävien jaosta annettuja yleisiä ohjeita, jotka perustuvat osakeyhtiölakiin. Tanska on myös selittänyt, että käytännössä nimenomaan johtoryhmä hoiti DONG Energyn kanssa tehtyä sopimusta koskevat neuvottelut, ei hallintoneuvosto.

(53) Lisäksi Tanska on todennut, ettei ilmasto-, energia- ja rakennusministeri osallistunut Energinet.dk:n ja DONG Energyn välisen sopimuksen hyväksyntään tai sopimusta koskeviin neuvotteluihin ja ettei hänelle tiedotettu neuvottelujen kulusta. Vaikka ministerillä on valtuudet tehdä päätöksiä kaikista Energinet.dk:n asioihin liittyvistä näkökohdista, Tanska painotti, ettei ministeri ole koskaan käyttänyt näitä valtuuksiaan, kun Energinet.dk on tehnyt tehoreservisopimuksia. Tanskan mukaan näiden valtuuksien tarkoituksena on varmistaa, että ministeri voi tarvittaessa puuttua yrityksen toimintaan sen varmistamiseksi, että Energinet.dk toimii lainsäädännön puitteissa ja että yritystä johdetaan moitteettoman varainhoidon periaatteita noudattaen. Ministeri puuttuu päätöksiin, jotka koskevat uutta verkkoinfrastruktuuria tai nykyisen verkkoinfrastruktuurin huomattavia muutoksia, mutta hän ei käytä valtuuksiaan puuttuakseen eri tehtäviin, joita Energinet.dk toteuttaa (tai sopimuksiin, joita se allekirjoittaa) voidakseen hoitaa lakisääteiset vastuualueensa.

(54) Toisin kuin Energinet.dk:n toteuttamien ja Tanskan lainsäädännössä määriteltyjen tiettyjen muiden toimenpiteiden tapauksessa ([9]), Tanskan lainsäädännössä ei määritellä eikä anneta tehoreservin hankintaa koskevia ohjeita Energinet.dk:lle. Tehoreserviin liittyviin päätöksiin tai toimiin, joista Energinet.dk on lain mukaan vastuussa, ei sovelleta julkista sääntelyä tai nimenomaista hyväksyntää. Lainsäädännössä ei myöskään aseteta kiinteitä vaatimuksia niiden sopimusten sisällölle, joita Energinet.dk voi päättää tehdä lainsäädännössä asetettujen velvollisuuksiensa täyttämiseksi.

(55) BRD totesi kuitenkin, että koska Tanskan lainsäädännössä edellytetään, että Tanskan energiaviranomainen valvoo Energinet.dk:n kokonaistoiminnan strategiasuunnitelmia ja hyväksyy ne, voidaan katsoa, että valtio olisi hyväksynyt DONG Energyn kanssa tehdyn sopimuksen osana näiden suunnitelmien hyväksyntää. Unionin yleinen tuomioistuin totesi asiassa SACE, että se, että julkinen elin hyväksyy julkisen yrityksen ennakkosuunnitelman, voi osoittaa, ettei tämä yritys harjoita toimintaansa hallinnoinnin täyttä autonomiaa koskevin edellytyksin, ja sen voidaan siten katsoa toimivan viranomaisten määräysvallassa ainakin merkittävien päätösten tekemisen osalta ([10]). Toisin kuin asian SACE tilanteessa, DONG Energyn kanssa tehtyä sopimusta (tai muitakaan tehoreservisopimuksia) ei kuitenkaan koskaan sisällytetty Energinet.dk:n strategiasuunnitelmiin.

(56) Tanska on selittänyt, että Energinet.dk sisällytti DONG Energyn kanssa tekemänsä sopimuksen vuoden 2010 vuosikertomukseensa, mutta sopimus ei edellyttänyt valtion ennakkohyväksyntää, ja että vuoden 2010 vuosikertomus toimitettiin ilmasto-, energia- ja rakennusministerille vasta maaliskuussa 2011 sopimuksen tekemisen jälkeen. Ministeriön ja Energinet.dk:n hallintoneuvoston välinen ensimmäinen neljännesvuosittainen kokous, jossa sopimus mainittiin, oli maaliskuussa 2011. Asiassa T-305/13 unionin yleinen tuomioistuin totesi, että siltä osin kuin taloudelliset ja poliittiset tarkastukset yhtäältä tapahtuvat jälkikäteen ja toisaalta koskevat periaatteessa kaikkia julkisen yrityksen tilejä tai toimintoja, niiden perusteella yksinään ei voida olettaa, että viranomaiset ovat konkreettisesti vaikuttaneet etukäteen päätösten tekoon ([11]).

(57) Vaikka valtio voikin Energinet.dk:n hallintoneuvoston ja ministeriön välisten neljännesvuosittaisten kokousten sekä Energinet.dk:n osakkeenomistajalle osoittaman vuotuisen raportoinnin avulla tietyssä määrin valvoa Energinet.dk:n yleistä toimintaa, Tanska on selittänyt, että valtion osallistuminen rajoittuu sen varmistamiseen, että Energinet.dk noudattaa lainsäädännön mukaisia velvollisuuksiaan yleisesti ottaen. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tällainen yleinen valvonta ei riitä osoittamaan, että tietyn sopimuksen tekeminen johtuu valtiosta ([12]).

([9]) Ks. esimerkiksi seuraavat valtiontukea koskevat tapaukset: N354/2008 – Muutokset ohjelmaan tuki ympäristöystävälliselle sähköntuotannolle (N 602/2004), uusien tuulivoimaloiden tuottaman sähkön lisätuki (EUVL C 143, 24.6.2009, s. 6), ja N 356/2008 – Muutokset ohjelmaan tuki ympäristöystävälliselle sähköntuotannolle (N 602/2004), biokaasulla tuotetun sähkön lisätuet (EUVL C 151, 3.7.2009, s. 16).

([10]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 25.6.2015, SACE ja Sace BT v. komissio, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, 76 kohta.

([11]) Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 25.6.2015, SACE ja Sace BT v. komissio, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, 73 kohta.

([12]) Ks. alaviite 6.

(58) Energinet.dk:ta koskevassa laissa edellytetään yrityksen toiminnan luonteen osalta, että Energinet.dk harjoittaa siirtoverkon hallintaa ja sähkön siirtotoimintaa, jotka käsittävät myös riippumattomana siirtoverkonhaltijana toimimisen. Energinet.dk vastaa toimitusvarmuudesta, ja tämän tehtävän täyttämiseksi yrityksen on ylläpidettävä teknistä laatua ja tasapainoa yhteenliitetyssä sähkönjakelujärjestelmässä ja varmistettava, että järjestelmässä on riittävästi tuotantokapasiteettia. Nämä ovat siirtoverkonhaltijan tyypillisiä tehtäviä, jotka luonteensa vuoksi liittyvät valtion velvollisuuksiin riippumatta siitä, miten ne järjestetään.

(59) Tarkastelun kohteena oleva Energinet.dk:n toiminnan näkökohta on oheispalveluita koskevien sopimusten tekeminen. Hankkiessaan oheispalveluja Energinet.dk osallistuu markkinoille valitsemalla oheispalvelut markkinoilla saatavilla olevilta tarjoajilta. Siksi on mahdollista, että siirtoverkonhaltija voi huolehtia oheispalvelujen hankinnoista toimien markkinatoimijana valtion osallistumatta prosessiin.

(60) Kantelijan mukaan Energinet.dk ilmoitti vuonna 2006 julkisesti, että se suunnitteli luovansa kilpailuun perustuvat markkinat DK2:een, mutta tätä suunnitelmaa ei toteutettu. Kantelija esittää, että tämä on todiste valtion osallistumisesta Energinet.dk:n päätöksentekoon. Se, ettei Energinet.dk ehkä ole toteuttanut vuonna 2006 julkistettuja suunnitelmia, ei kuitenkaan yksinään viittaa siihen, että valtio olisi osallistunut Energinet.dk:n päätöksiin.

(61) Kantelija esitti myös, että Energinet.dk:n ja DONG Energyn väliseen sopimukseen sisältyvät määräykset, jotka suojaavat DONG Energya menetyksiltä siinä tapauksessa, että Tanskan energiaviranomainen tekisi sopimukseen muutoksia, viittaisivat siihen, että Tanskan energiaviranomainen osallistuisi Energinet.dk:n päätöksentekoon. Sopimuksessa ei kuitenkaan mainita ollenkaan Tanskan energiaviranomaista, vaan sopimuksessa todetaan vain, että jos Tanskan energia-alan sääntelyviranomainen vaatii, että toinen tai kumpikin osapuolista muuttaa sopimuksen ehtoja, sopimusta mukautetaan. DONG Energyn kanssa tehdyssä sopimuksessa ei ole näyttöä siitä, että valtio olisi tarkastanut tai hyväksynyt sopimuksen, ja Tanska on todennut, ettei Tanskan valtio tarkastanut eikä hyväksynyt sopimusta. Kuten johdanto-osan 56 kappaleessa selitettiin, sopimuksen tekeminen ei edellyttänyt valtion ennakkotarkastusta, valvontaa tai hyväksyntää ja Tanskalle tiedotettiin sopimuksesta vasta vuosikertomuksessa, joka esitettiin ilmasto-, energia- ja rakennusministerille ensimmäisen kerran vasta maaliskuussa 2011 sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen.

(62) Valtion osallistumista osoittavista yleisemmistä seikoista komissio toteaa, että on sekä osallistumista tukevia että sen vastaisia viitteitä. Vaikka Energinet.dk on huomattavan riippumaton, Tanskan valtio voi käyttää määräysvaltaa yrityksen yleiseen toimintaan nähden.

(63) Kun otetaan huomioon johdanto-osan 85 ja 86 kappaleessa tehtävät päätelmät siitä, ovatko toimenpiteet suosineet DONG Energya ja olleet valtiontukea, ei ole kuitenkaan tarpeen ottaa lopullista kantaa siihen, onko kyse valtiosta johtuvista toimenpiteistä.

5.3 **Tuen olemassaolo – etu**

(64) Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komissio ilmaisi epäilyksensä myös siitä, perustuiko Energinet.dk:n DONG Energyn kanssa allekirjoittama sopimus tarjottujen palvelujen normaaliin markkinahintaan, ja siten myös siitä, suosiko toimenpide DONG Energya. Koska BRD otti esille kysymyksiä, jotka liittyivät Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteetin varaamiseen ja Energinet.dk:n DONG Energylta DK2:ssa ostaman kapasiteetin kokonaismäärään, komissio tutki tarvetta Energinet.dk:n DK2:ssa ostamien oheispalvelujen määrään, Energinet.dk:n päätöstä neuvotella tarvittavien palvelujen toimittamisesta DONG Energyn kanssa ja DONG Energylle näistä palveluista lopulta maksettua hintaa.

5.3.1 *Tarve Energinet.dk:n DK2:ssa ostamien oheispalvelujen määrään*

(65) Kuten johdanto-osan 19, 20, 21 ja 41 kappaleessa selitettiin, Energinet.dk tarvitsi DK2:ssa oheispalveluja 600 MW sen perusteella, että Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteettia varattiin oheispalvelujen siirtämiseen DK1:n ja DK2:n välillä, minkä odotettiin vähentävän oheispalvelujen kokonaistarvetta Tanskassa ja rajoittavan DK1:n ja DK2:n välillä kaupallisin ehdoin käytävään kauppaan kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. BRD esitti, että DONG Energyn kanssa allekirjoitetun sopimuksen suuruus oli seurausta Energinet.dk:n päätöksestä varata Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteettia, jotta sähköä voitiin siirtää DK2:sta DK1:een, minkä Tanskan valtio hyväksyi osana yhteyden rakentamista koskevaa hakemusta. BRD esitti myös, että kapasiteettia olisi voitu varata vastakkaiseen suuntaan (jotta sähköä voitaisiin siirtää DK1:stä DK2:een) tai molempiin suuntiin ja että tämä olisi vähentänyt oheispalvelujen kustannuksia kilpailun lisääntymisen ansiosta.

(66) Yhteyteen investoimisen yleistavoitteena oli kuitenkin parantaa markkinoiden toimintaa ja rajoittaa markkinaosapuolten mahdollisuuksia käyttää markkinavoimaa siirtorajoitusten yhteydessä ([13]). Mahdollisuus optimoida oheispalvelujen käyttö oli vain yksi Tanskan odottamista Ison-Beltin siirtoyhteyteen tehdyn investoinnin monista eduista. Kuten Tanska vahvisti, mahdollisuus jakaa reservipalveluja DK1:n ja DK2:n kesken ei ollut ratkaiseva tekijä, kun hallitus päätti hyväksyä Ison-Beltin siirtoyhteyden rakentamisen, ja mahdollisuutta jakaa reservipalveluja ei suoranaisesti mainita hallituksen hankkeelle antamassa hyväksynnässä.

(67) Tanskan toimittama näyttö viittaa siihen, että jos kapasiteettia olisi varattu vastakkaiseen suuntaan, se olisi johtanut paljon useammin päivänsisäisten markkinoiden vääristymiseen DK1:n ja DK2:n välillä vallitsevan tarjonnan ja kysynnän tasapainon vuoksi sekä sen vuoksi, että sähköä siirretään DK1:stä DK2:een 72,7 prosenttia ajasta. Koska Tanska on osoittanut, että kapasiteetin varaamisen vastakkaiseen suuntaan tai molempiin suuntiin olisi voitu odottaa pahentavan Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteetin varaamisesta aiheutuvaa markkinoiden vääristymistä, komissio torjuu kantelijan väitteen, jonka mukaan Energinet.dk:n olisi pitänyt varata Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteettia vastakkaiseen suuntaan tai molempiin suuntiin.

(68) Kapasiteetin varaamisen vahvistamisen jälkeen voitiin määrittää oheispalvelujen tarve DK1:ssä ja DK2:ssa. Ottaen huomioon vuosina 2010–2012 toteutettu kapasiteetin varaaminen Energinet.dk tarvitsi 600 MW oheispalveluja DK2:ssa. DK2:ssa kapasiteettitarve ei muuttunut Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteetin varaamista koskevan järjestelmän lakkauttamisen tähden.

5.3.2 *Energinet.dk:n päätös neuvotella tarvittavien palvelujen toimittamisesta DONG Energyn kanssa*

(69) Energinet.dk teetti vuonna 2009 markkinatutkimuksen selvittääkseen vaihtoehdot, jotka olivat käytettävissä DK2:ssa määritetyn tehoreservitarpeen täyttämiseksi, ennen kuin yritys aloitti neuvottelut DONG Energyn kanssa. Energinet.dk:n vuonna 2009 teettämän markkinatutkimuksen tulokset viittasivat siihen, ettei DK2:ssa tarvittavia 600 MW:n oheispalveluja olisi voitu hankkia ilman, että ainakin osa kapasiteetista olisi ostettu DONG Energylta. Tutkimuksessa todetaan olevan aivan selvää, että Kyndbyn laitokset ovat ehdottoman ratkaisevassa asemassa Itä-Tanskan reservitilanteen kannalta pelkästään kokonsa vuoksi.

(70) Erityisesti on todettava, että niiden oheispalvelujen, joita olisi voitu hankkia muilta toimittajilta kuin DONG Energylta, odotettiin olevan käytettävissä vain suhteellisen korkeaan hintaan. Raportissa mainitaan esimerkiksi rakennuttajien kanssa käydyt keskustelut: yksi rakennuttaja tarjoutui rakentamaan uuden 150 MW:n laitoksen 65 000 Tanskan kruunulla/MW/kuukausi kolmivuotista sopimusta vastaan ja toinen 50 MW:n laitoksen 50 000 Tanskan kruunulla/MW/kuukausi kolmivuotista sopimusta vastaan.

(71) BRD esitti, että muut tarjoajat kuin DONG Energy olisivat voineet toimittaa 300 MW DK2:ssa, mutta ei esittänyt näyttöä siitä, että kyseisten 300 MW:n lisäksi tarvittavat toiset 300 MW kapasiteettia olisi voitu varmistaa käyttämällä erilaista Ison-Beltin siirtoyhteyskapasiteetin varaamista tai muulla tavoin kuin hankkimalla kapasiteettia DONG Energylta.

(72) Energinet.dk:n vuonna 2009 teettämän tutkimuksen toimittamisen lisäksi Tanska selitti, että vaikka noin 300 MW uutta kapasiteettia olisi voitu tarjota DK2:ssa, se ei ollut saatavilla markkinoilla DONG Energyn kanssa tehdyn sopimuksen allekirjoittamisajankohtana ja kapasiteetin asentaminen olisi kestänyt jopa viisi vuotta. Vaikka tämä 300 MW:n kapasiteetti olisi ollut saatavilla markkinoilla DONG Energyn kanssa tehdyn sopimuksen allekirjoittamisajankohtana, koko DK2:ssa tarvittavaa 600 MW:n kapasiteettia ei olisi voitu tarjota hankkimatta kapasiteettia DONG Energylta.

(73) Näin ollen komissio toteaa esitetyn näytön perusteella, että DK2:ssa tarvittavien oheispalvelujen kokonaismäärän varmistamiseksi olisi ollut tarpeen ostaa oheispalveluja DONG Energylta. On kuitenkin vielä tarpeen tutkia, olisiko Energinet.dk:n käytettävissä ollut vaihtoehtoisia oheispalvelujen lähteitä, joilta palveluja olisi saatu DONG Energyn kaikista oheispalveluista maksettua hintaa edullisemmin.

5.3.3 *DONG Energylle DK2:ssa toimitetuista oheispalveluista lopulta maksettu hinta*

(74) Energinet.dk osti 675 MW oheispalveluja DONG Energylta DK2:ssa. Jos otetaan huomioon kunnossapidon vuoksi annettu vapautus toimitusvelvoitteesta, viiden vuoden sopimuskauden aikana käytettävissä oli oltava keskimäärin 600 MW oheispalveluja. Tanska on toimittanut Energinet.dk:lta saamiaan asiakirjoja, joissa selitetään, että DONG Energyn Kyndbyn ja Masnedøn laitosten tarjoama kapasiteetti oli saatavilla ostetun kapasiteetin määrästä riippumatta vain ennalta määrättyyn hintaan.

([13]) Kesäkuu 2005, Tanskan liikenne- ja energiaministerin energiastrategia 2025 (Energistrategi 2025).

(75) Tanskan toimittamat asiakirjat osoittavat, että Energinet.dk vaati DONG Energyn kanssa käydyissä neuvotteluissa, että kustannuksia olisi vähennettävä vastaavassa suhteessa, jos hankittava määrä olisi 600 MW eikä 675 MW, josta Energinet.dk lopulta teki sopimuksen. DONG Energy kuitenkin vastusti näitä vaatimuksia, koska oheispalvelukapasiteetin saataville asettamiseen liittyvät kiinteät kustannukset olisivat korkeat eivätkä ne muuttuisi, vaikka kapasiteettia hankittaisiin vähemmän.

(76) DONG Energy sai sopimuksen perusteella enintään 957 481 000 Tanskan kruunua, johon sisältyy lisäkorvaus korotetuista typen oksideja (NOx) koskevista veroista. Tämä on 24 178 Tanskan kruunua/MW/kuukausi 660 MW:n oheispalveluista (käytettävissä ollut kapasiteetti, kun otetaan huomioon kunnossapidon vuoksi annettu vapautus toimitusvelvoitteesta). Energinet.dk:n 600 MW:n tarpeen perusteella laskettuna hinta on 26 597 Tanskan kruunua/MW/kuukausi.

(77) DONG Energyn toimittamat tiedot viittaavat siihen, että DK2:ssa oheispalveluista maksettu hinta oli alhaisempi kuin siirtoverkonhaltijoiden vastaavista palveluista Irlannissa ja Isossa-Britanniassa maksamat hinnat. Komissio katsoo, ettei Ison-Britannian ja Irlannin hintoja voida katsoa asianmukaiseksi vertailuarvoksi DONG Energylle maksetun hinnan arvioinnissa, koska oheispalvelujen hinnat voivat vaihdella merkittävästi eri markkinoilla useista syistä, esimerkiksi paikallisen tarjonnan ja kysynnän määrien sekä oheispalveluja koskevien sopimusten tekemiseen käytettävien paikallisten järjestelyjen mukaan, eikä DONG Energy perustellut, miksi Ison-Britannian ja Irlannin hinnat olisivat relevantteja ja niitä voitaisiin käyttää asianmukaisena vertailuarvona arvioitaessa sopimushinnan markkinaehtoisuutta.

(78) DONG Energy osoitti myös, että sen saama hinta oli alhaisempi kuin DK1:ssä oheispalveluista vuonna 2007 maksettu hinta. Kuten BRD huomautti, DONG Energyn saama hinta oli kuitenkin huomattavasti korkeampi kuin DK1:ssä oheispalveluista vuonna 2011 maksettu hinta. DK1:ssä vuonna 2011 maksettuja hintoja on saattanut alentaa vuonna 2007 tehty muutos, jolla reservimarkkinoilla siirryttiin kuukausittaisista huutokaupoista vuorokautisiin huutokauppoihin, mikä lisäsi kilpailua oheispalvelujen hankinnassa. Lisäksi tarjonta- ja kysyntätilanne voi olla erilainen DK1:ssä kuin DK2:ssa. Komissio katsoo siksi, ettei DK1:ssä vuonna 2007 maksettua hintaa eikä DK1:ssä vuonna 2011 maksettua hintaa olisi kumpaakaan katsottava asianmukaiseksi vertailuarvoksi arvioitaessa DONG Energylle oheispalveluista DK2:ssa vuosina 2011–2015 maksettua hintaa.

(79) BRD esitti, että ne 300 MW oheispalveluja, jotka BRD:n mukaan muut toimittajat kuin DONG Energy olisivat voineet tarjota DK2:ssa, olisi voitu tarjota 450–750 miljoonalla Tanskan kruunulla. Tämä on 25 000–41 667 Tanskan kruunua/MW/kuukausi – mikä viittaa siihen, että näiden 300 MW:n kokonaiskustannukset olisivat olleet korkeammat kuin Energinet.dk:n DONG Energyn kanssa tehdyllä sopimuksella hankittujen 300 MW:n palvelujen kustannukset, jotka olivat 26 597 Tanskan kruunua/MW/kuukausi (600 MW:n tarpeen perusteella laskettuna).

(80) Lisäksi vaikka Tanska on selittänyt, että nämä muiden tarjoajien toimittamat 300 MW eivät ehkä tosiasiassa olisi olleet käytettävissä ajoissa kapasiteetin tarjoamiseksi tammikuusta 2011 alkaen, komissio toteaa, että Energinet.dk:n vuonna 2009 teettämässä tutkimuksessa yksilöitiin kaksi potentiaalista uutta hanketta, joiden kapasiteetti oli yhteensä 200 MW ja jotka olisi saatettu rakentaa, jos niille olisi tarjottu Energinet.dk:n kanssa tehtävää kolmivuotista sopimusta. Jos kustannukset lasketaan viidelle eikä kolmelle vuodelle – olettaen, että kolmivuotisten sopimusten mukainen kokonaishinta jaetaan viidelle vuodelle (vaikka kustannukset ovat saattaneet kasvaa, koska katettavia kiinteitä kustannuksia on syntynyt pidemmän ajanjakson ajan) – 150 MW oli potentiaalisesti saatavilla hintaan 39 000 Tanskan kruunua/MW/kuukausi ja lisäksi 50 MW hintaan 30 000 Tanskan kruunua/MW/kuukausi. Nämä ohjeelliset kustannukset ovat molemmat korkeampia kuin Energinet.dk:n DONG Energylle maksama hinta.

(81) Lisäksi BRD esitti myös, että DONG Energyn kanssa tehdyssä sopimuksessa toimittamatta jättämisen varalta määritellyt sakot eivät ehkä riittäneet kattamaan Energinet.dk:lle vaihtoehtoisen kapasiteetin hankkimisesta aiheutuneita lisäkustannuksia. Tanska on selittänyt, että sakot olivat riittäviä: vuonna 2014 DONG Energylle määrätty sakko oli [50–70] Tanskan kruunua/MW ja hankitun vaihtoehtoisen kapasiteetin keskimääräiset kustannukset olivat 58 Tanskan kruunua/MW.

(82) Kun vertailuarvona käytetään BRD:n ja Energinet.dk:n yksilöimien, oheispalvelujen potentiaalisten vaihtoehtoisten tarjoajien vaatimia hintoja, komissio katsoo, että nämä hinnat olivat korkeampia kuin DONG Energylle maksettu hinta. Komissio toteaa siksi, että Energinet.dk varmisti kilpailukykyisen hinnan – paremman kuin saatavilla olevat vaihtoehdot – DK2:ssa tarvittaville oheispalveluille.

5.3.4 *Sopimuksen kannattavuus DONG Energylle*

(83) Lisäksi komissio tarkasteli saadun kilpailukykyisen hinnan vaikutusta sopimuksen mukaiseen tuottoon. Kun otetaan huomioon DONG Energyn asema DK2:ssa tarjottujen oheispalvelujen ”ratkaisevana” toimittajana, markkinavoiman käyttäminen Energinet.dk:n kanssa käydyissä neuvotteluissa on saattanut olla mahdollista. Komissio on siksi tutkinut myös sitä mahdollisuutta, että DONG Energy sai perusteetonta voittoa markkina-asemansa vuoksi.

(84) Tanskan toimittamat asiakirjat osoittavat, että lopullisten neuvoteltujen hintojen perusteella DONG Energy oli saamassa [1–7] prosentin voiton oheispalveluja koskevasta sopimuksesta. Tätä tuottoa verrattiin tuottoon, joka olisi ollut saatavissa valtion joukkovelkakirjalainasta, joka olisi voinut olla käytettävissä vaihtoehtoisena sijoituskohteena. Tanskan viisivuotisten joukkovelkakirjalainojen tuotto oli joulukuussa 2010 keskimäärin 2,13 prosenttia. Kun otetaan huomioon DONG Energyn kantamat riskit, jotka liittyivät oheispalvelut tarjonneiden laitosten luotettavan toiminnan varmistamiseen, komissio katsoo, että [1–7] prosentin voittotaso ei ollut kohtuuton ottaen huomioon viisivuotisen joukkovelkakirjalainan 2,13 prosentin tuotto.

5.3.5 *Päätelmä*

(85) Energinet.dk tutki markkinoilla vallinnutta tarjontatilannetta vuonna 2009 ja pyrki selvittämään kaikki vaihtoehdot tarvittavien oheispalvelujen ostamista varten. Tutkimuksessa paitsi määritettiin muiden tarjoajien kuin DONG Energyn kanssa tehtävien sopimusten mahdollisia kustannuksia myös vahvistettiin, ettei kapasiteettia ollut tarpeeksi saatavilla muilta kuin DONG Energylta Energinet.dk:n tarpeen täyttämiseksi. Kantelija vahvisti tämän seikan, koska BRD esittää, että muut toimittajat kuin DONG Energy olisivat voineet toimittaa vain puolet tarvittavasta kapasiteetista. DONG Energyn kanssa käymiensä neuvottelujen avulla Energinet.dk varmisti hinnan, joka oli alhaisempi kuin Energinet.dk:n markkinatutkimuksessa määritetyt vertailuhinnat ja alhaisempi kuin hinnat, joilla kantelija esittää, että 300 MW olisi voitu tarjota DK2:ssa potentiaalisten uusien investointien avulla. Energinet.dk onnistui myös varmistamaan hinnan, joka rajoitti DONG Energyn voiton [1–7] prosenttiin, mikä ei ole kohtuuton.

(86) Tämän perusteella komissio toteaa, että Energinet.dk toimi varovaisen markkinasijoittajan tavoin ja ettei sopimus antanut DONG Energylle etua, joka voitaisiin katsoa perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi.

6. **PÄÄTELMÄ**

(87) Komissio katsoo, että koska Energinet.dk:n ja DONG Energyn välinen sopimus ei täytä kaikkia perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan kumulatiivisia edellytyksiä, sopimus ei ole valtiontukea,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Energinet.dk:n ja DONG Energyn 21 päivänä joulukuuta 2010 tekemä sopimus ei ole perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Tanskan kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 23 päivänä toukokuuta 2016.

Komission puolesta

Margrethe VESTAGER

Komission jäsen

OIKAISUJA

Oikaisu komission delegoituun asetukseen (EU) 2019/981, annettu 8 päivänä maaliskuuta 2019, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EU täydentämisestä annetun delegoidun asetuksen (EU) 2015/35 (Solvenssi II) muuttamisesta

(Euroopan unionin virallinen lehti L 161, 18. kesäkuuta 2019)

Sivulla 33, 1 artiklassa 48 kohdassa:

on: ”48) Lisätään 199 artiklaan 12 ja 13 kohta seuraavasti:

”12. Sen estämättä, mitä 2–11 kohdassa säädetään, 192 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuille altistumille annetaan maksukyvyttömyyden todennäköisyydeksi 0,002 %.

13. Sen estämättä, mitä 2–12 kohdassa säädetään, 192 artiklan 3 a kohdassa tarkoitetuille altistumille annetaan maksukyvyttömyyden todennäköisyydeksi 0,001 %.””

pitää olla: ”48) Lisätään 199 artiklaan 12 ja 13 kohta seuraavasti:

”12. Sen estämättä, mitä 2–11 kohdassa säädetään, 192 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuille altistumille annetaan maksukyvyttömyyden todennäköisyydeksi 0,002 %.

13. Sen estämättä, mitä 2–12 kohdassa säädetään, 192 artiklan 3 a kohdassa tarkoitetuille altistumille annetaan maksukyvyttömyyden todennäköisyydeksi 0,01 %.””

ISSN 1977-0812 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-261X (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

FI